

't Buitenblad

NIEUWSBRIEF VAN VERENIGING LANDSCHAPSBEHEER VLEUTEN - DE MEERN

Nr. 3 mei / juni 2013 | jaar 2

Beste knotter,

Het derde nummer van jaargang 2 is bescheiden van omvang.

- Reint is door tijdgebrek niet toegekomen aan deel 3 over de organisatie van natuurontwikkeling en beheer. Dit houden we tegoed voor een volgend keer.
- In de steeds terugkerende rubriek "aandacht voor" weer eens een plant.
- Zoals aangekondigd een artikel over het perenvuur op blz.2.
- Theo geeft een verrassend inkijkje in de rubriek "de boomstam"...
- Van de werkvloer kan doorgenomen worden om te weten wat je allemaal gemist hebt.
- Tot slot geeft Dries informatie van het bestuursfront.
- Hoewel het zaag- en kloofwerk nog volop bezig is, nadert het maai-en afhooiwerk weer met rasse schreden.
- Houdt de website in de gaten ! Vele handen zijn welkom.

Nu de temperatuur weer aardig op kan lopen en men wellicht met korte broek en een T-shirt het veld in gaat, toch weer even een waarschuwing ! Bij mijn kater Willem in 2 dagen tijd al weer 3 forse teken verwijderd. Zie ook het artikel jrg. 1 nr 1 om je kennis hierover weer eens op te frissen.

Bijdragen aan 't Buitenblad in de vorm van foto's, artikelen, interviews enz. blijven natuurlijk welkom.

Graag voor half juli via aartr006@planet.nl

Aandacht voor:

De moerasspirea (Filipendula ulmaria)

Zonder twijfel zul je deze plant het komend zomerseizoen tegenkomen. Op het "oude hooiland" van de Kievit en bv. langs de diverse hooilandjes bij de Tol groeit deze fraaie plant.

In haar paspoort staat het volgende:

hoogte 50 - 120 cm;
bladen geveerd met grote 3-delige eindlob;
bloemen in grote, dichte trossen; 5-talig, geelachtig wit;
bloeitijd juni-augustus.

De bloemen bevatten geen nectar, maar worden om het stuifmeel veel bezocht door vliegen, kevers en bijen. Moerasspirea heeft een onmiskenbare neiging tot domineren; ze groeit op zonnige tot licht beschaduwde plaatsen op min of meer natte, zwak zure, humeuze bodem. Ze is kenmerkend voor een tamelijk stikstofrijkmilieu, maar ruimt het veld echter bij sterke fosfaattoevoer.

De standplaatsen zijn in 3 groepen te classificeren:

- lichte, natte loofbossen
- drassige graslanden
- natte ruigten

Als bosbewoner staat moerasspirea vooral in essen- en elzenbossen. Ze groeit dan vaak samen met de pinksterbloem, de dotterbloem, de kale jonker, gewone engelwortel, gele lis en bosbies.

Als graslandplant komt moerasspirea vooral voor in weinig of niet bemeste, 's zomers gehooide terreinen, waar 's winters het water juist boven het maaiveld en 's zomers niet al te ver daaronder staat.

◀ naast watermunt is zij 't meest aromatische gewas; vooral bij warm weer verspreiden de pas gemaaide planten een karakteristieke, fruitig-zoete geur.

Moerasspirea komt ook in ruigten aan allerlei waterkanten voor. Daar deelt ze de heerschappij met andere forse planten die zich sterk vegetatief kunnen uitbreiden, m.n. echte valerian en grote brandnetel.

Bron: Plantengids- Bjorn Ursing
Nederlandse ecologische flora, deel 2 - Weeda, Westra, ..

Zoals in het vorige Buitenblad al is aangekondigd, in deze nieuwsbrief een artikel over het perenvuur.

Perenvuur is de oude naam voor bacterievuur; een plantenziekte veroorzaakt door de bacterie *Erwinia amylovora*.

De kenmerken van de ziekte zijn bruinzwart verkleuren, verdorren en verschrompelen van bloesem, bladeren en twijgen. Het is een besmettelijke ziekte, die een gevaar is voor de fruitteelt.

Gunstige omstandigheden voor de bacterie kunnen tot een epidemie leiden. Deze zijn een temperatuur tussen de 18° C en 29 ° C, een relatieve luchtvochtigheid van meer dan 60% (warm en broeierig weer), storm en hagelbuien in de zomer, de aanwezigheid van bloesems en van jonge, sappige scheuten aan de waardplanten.

In de jaren '50 van de vorige eeuw werd de fruitteelt in Europa voor het eerst getroffen door een epidemie van bacterievuur, die hectares appel- en perenboomgaarden vernietigde. Maar niet alleen appel en peer, maar ook de meidoorn en andere verwante struiken uit de familie van de rosacea (roos-achtigen) waren vatbaar voor bacterievuur. [steenfruit, zoals pruimen en kersen, worden niet door de ziekte aangetast]

De meidoornhagen rondom de boomgaarden werden daarom al snel aangewezen als de belangrijkste haard voor de ziekte. Intussen is echter al lang gebleken, dat de vuurdoorn (*Pyracantha* sp.) en de dwergmispels (*Cotoneaster* sp.) veel belangrijker zijn als waardplant voor de ziekte.

Tot aan het einde van de vorige eeuw gold in Nederland de verplichting om alle door bacterievuur aangetaste meidoorns te rooien en om in streken waar aan commerciële fruitteelt werd gedaan, de struiken heel vroeg te snoeien, zodat ze niet in bloei kwamen.

De perenvuurbacterie wordt immers (zo dacht men) verspreid door bijen, die ze van de ene bloem naar de andere meenemen.

O
N
D
E
R
Z
O
E
K

In het begin van de jaren '80 werden een aantal testzones afgebakend. In sommige testzones werden de meidoorns gesnoeid, zoals dat wettelijk hoorde. In de overige testzones kregen de meidoorns wel de kans om te gaan bloeien.

Indien de redenering klopte, dat bloeiende meidoorns zouden zorgen voor besmetting van perelaars, zouden in de zones met bloeiende meidoorns ook meer perelaars moeten te vinden zijn die besmet werden.

Maar wat bleek ? Het aantal besmette perelaars in de zones met bloeiende meidoorns was vrijwel gelijk aan het aantal in de gesnoeide zones. Daarentegen zag men wel, dat in de bloeiende zones er wel meer meidoorns geïnfecteerd raakten.

Nader onderzoek wees inderdaad uit, dat perelaars vrijwel altijd besmet worden vanuit andere perelaars, maar ook dat meidoorns worden besmet vanuit perelaars, maar niet omgekeerd.

Overigens is er wellicht goed nieuws van het "biologische bestrijdingsfront": de afgelopen jaren zijn er een aantal bacteriestammen ontwikkeld die zelf niet ziekteverwekkend zijn, maar wel in staat zijn een besmetting met *Erwinia amylovora*, de veroorzaker van bacterievuur, te onderdrukken.

Naast de genoemde soorten kunnen ook sierappel, kweeper, lijsterbes en meelbes worden aangetast.

Aangetaste planten moeten sterk worden teruggesnoeid of soms zelfs worden gerooid. Het besmette materiaal moeten worden verbrand.

Wanneer snoeigereedschap voor de behandeling van de struik is gebruikt, moet dit eerst worden ontsmet met spiritus voordat er andere struiken gesnoeid kunnen worden. Hoveniers dienen zichzelf en hun kleding grondig te reinigen.

Bron: Wikipedia
Anne Tannes tuin

Erratum: in 't Buitenblad jrg. 2 nr. 2 wordt op blz. 1 abusievelijk Hans van A. vermeld; dit moet Hans v.d. Z. zijn.

In de rubriek **De Boomstam** wordt een (aspirant)lid uitgenodigd te verhalen wat de beweegredenen zijn een deel van de vrije tijd in te zetten voor het landschapsbeheer.....

In deze nieuwsbrief verhaalt Theo Wolters...

Even voorstellen,
dat doe ik wel even " Dacht ik."
ik rekende er al een beetje op, zeg ik tegen Martin.

Daar gaat ie dan!
Geboren in Vleuten 1948.
In een prachtig dorpje met 13 boerenbedrijven '
en nu nog maar een, arme Olga en Anton.

foto: Hans van Aartrijk

Als zoon van een goudsmid vader een middenstander
moeder een tuindersdochter.

Zie daar ben ik.
Fantasieloos hetzelfde vak gekozen
de goudsmid juwelier met de groene vingers.

Kwaliteit de gehele lagere school (een krime)
tegenwoordig hebben ze voor moeilijk lerende kinderen dislexies etc. prachtige programmas.

Na 49 jaar in het arbeidsproces
en de zaak aan onze jongste zoon te hebben doorgegeven
eindelijk wat meer vrije tijd.

Wat kriebelde het als er weer eens vrijwilligers werden gevraagd voor graafwerk ,
archeologie
of wat ik nu bij jullie mag doen, maar de zaak ging voor.

Hobbys daar ontbreekt het niet aan :
van een oude Volvo Katterug 1960
een weekje motorrijden met vrienden eens in het jaar, de Ardennen of de Harz
ieder jaar wel een cursus is het niet de computer of Engels
tuinieren of iets bij het UCK van binnenhuisarchitectuur tot beeldhouwen.

De groene vingers zijn er al heel lang, groente verbouwen en experimenteren.
Heel veel jaren lid van de Kleine Aarde geweest, inmiddels opgeheven.
Veel daar opgestoken van tuinieren tot het bouwen van een energiezuinig huis.
Rillen dat doe ik al meer als dertig jaar, van jullie heb ik geleerd dat het zo heet.

Ik kom nu op plekken in mijn eigen leefgebied waar ik vroeger niet mocht komen.
En als je dan zo een dag heerlijk buiten hebt gewerkt met zo een fijne ploeg mensen
geef dat een voldaan gevoel.

Oh ja, ik vergeet nog een hobby
slechte leerling als ik was en niet achteruit willen gaan
ben ik gaan bridgen.
En wie kwam ik daar tegen Krijn Stuivenberg mijn bridgepartner.

Aan wie ik de eer heb de pen door te geven!!!!!!!!!!!!!!!

Met vriendelijke groet, Theo Wolters.

Van de werkvloer

Op donderdag 14 en vrijdag 15 maart werd er resp. met 10 en 12 "man" een vervolg gegeven aan het werk op de Kievitkade in Harmelen. Voornamelijk wilg werd geknot en wat els teruggezet.

Op de donderdag werd er nogal wat snoeihout verbrand; het snoeihout dat de brandplek verwijderd was, werd op (oude) rillen gelegd.

Omdat er op deze twee dagen vele handen waren, schoot het werk snel op. is goed te zien, dat we er bezig zijn geweest.

Zaterdag werd de keet naar Nederend in Achthoven gereden.

Zo' n 35 wilgen, waaronder één zeer hoge en dikke, wachtten op een onderhoudsbeurt.

Ondanks dat er maar 6 knotters waren, werden er maar liefst 16 wilgen geknot. *foto: Hans van Aartrijk*

Het snoeihout werd op bundels gelegd. Rucker bewees op de 21e en 22e maart goede diensten als trekkracht en takkenvervoerder (naar het vuur).

Sjaak en Ton in winterse omstandigheden.....

Foto: Hans van Aartrijk

Het vuur kon de 10 knotters op de donderdag en de 9 op de vrijdag wel bekoren. Zaak was wel aan de goede kant van het vuur te blijven, want de wind blies gemeen over het veld. Op verzoek van boer Nederend werd er nog een 6-tal slieten bij hun ouder(s) gezet.

Onder meer Ad, Kees, Koos, Sjaak en Rucker bemoeiden zich met deze flinke jongen. ▶

Foto's: Hans van Aartrijk

Een smerige oostenwind verwelkomde op zaterdag 23 maart 2 (jawel!) leden op het adres Dorpsstraat 41a in Vleuten.

Via het erf en een betonpad kon de keet op het bevroren weiland geparkeerd worden. Zes wilgen, waarvan 5 met zwaar hout stonden het tweetal op te wachten. Gelukkig kwam weldra Hans van Zuylen, die vanuit zijn huiskamer tegenover de wilgen al gezien had, dat er werk aan de winkel was, het tweetal versterken. In de loop van de ochtend druppelden er nog drie enthousiastelingen het terrein op, zodat de wilgen toch nog redelijk snel geknot waren.

Het branden werd maar achterwege gelaten, gezien de zeer sterke wind en het te geringe aantal werkers. Het snoeihout werd op bundels gelegd om op donderdag 28 maart verbrand te worden. Dat lukte dankzij de inzet van 10 sjouwers. Het dikke hout werd meegenomen om gezaagd en gekloofd te worden.

Als afsluiting van het winterseizoen werd op de vrijdag het snoeihout van eerdere projecten verwerkt. Het snoeihout van de elzensingel nabij het "hondenveldje" in de Buitenhof werd op de al eerder aangelegde horst ge-gooid; het snoeihout van fruitboomgaarden werd voor een deel verbrand. Dertien leden lieten zich deze dag op de Buitenplaats zien.

Op zaterdag 30 maart werd op verzoek van Staatsbosbeheer een deel van het hout uit Bijleveld opgehaald. Vier leden deden aan gewichtheffen.

Aansluitend werd ook het hout bij de Hamtoren op donderdag 4 april door 9 vrijwilligers op de "vrachtwagen" gelegd.

Gezaagd en gekloofd werd er op de vrij- en zaterdag door resp. 7 en 6 personen.

Foto: Hans van Aartrijk

Om de sleur te doorbreken ging men naast het zaag- en kloofwerk in de week daaropvolgend het restant van het opgekuilde plantmateriaal in de Buitenhof tegenover de Buitenplaats in de grond zetten. Totaal waren er in deze week 16 leden actief.

Noot: op 4 mei blijkt dat vrijwel alle aangeplante struikjes zijn aangeslagen.

Ook de week daarop gaf een gevarieerd beeld te zien wat betreft de werkzaamheden. Er werd afval afgevoerd, mosterd gezaaid in de bosakker, hout uitgevent, een dreigende verschuiving in de houtmuur in de kiem gesmoord (hout werd vervangen door naaldhout; zie foto blz. 5) en uiteraard werden de diverse houtstapels verder vergroot.

24 vrijwilligers gaven acte de présence.

Foto: Hans van Aartrijk

In de laatste week van april werd er naast het zagen en kloven nog gezaaid (door Reint in de bosakker) en hout uitgevent. Ook nu spanden 24 leden zich weer in.

Koos kwam niet geheel "kreukvrij" terug van een cross bij onze zuiderburen; gelukkig was hij er zaterdag 4 mei weer bij om hout uit te rijden.

Vrijdags werd er hout gehaald bij Vlooswijk in Achthoven (geschat was dat er ca 1 kuub els zou liggen, maar dat bleek toch verkeerd: bijna 3 kuub (merendeel els, met wat wilg en vlier) zal de penningmeester wel tot een glimlach verleiden).

Naast het gebruikelijke zagen en kloven werden er nog zo'n 65 stuks Gelderse roos door Sjaak en schrijver dezes in de Buitenhof geplant. Tabe heeft van overgebleven geld uit het Oranjefonds plantmateriaal voor de "slotgracht" gekocht en heeft intussen voor onze vesting gele lis, dotters, kalmoes, waterweegbree en kattestaart aan de oever uitgezet. De eerste week van mei was ook weer een goede (werk) week met 26 participanten.

Op Hemelvaartdag waren er toch nog 6 lieden bereid om wat zaag-en kloofwerk te verrichten.

Omdat er nog behoorlijk wat hout in het veld lag en de grond droog, werd besloten vrijdag 10 mei hout te gaan halen in Queeckhoven. Zo'n 3 à 4 kuub voornamelijk els, met wat es en hazelaar werd uit het bos gehaald.

Vooraf de geknotte essen van 2 en 3 jaar geleden gaven Queeckhoven een triest aanzien.

Zeven leden hielden zich deze dag verder bezig met zagen, kloven, onderhoud en het laden voor de houtrit van zaterdag. Deze dag werd een miezerige dag voor de acht aanwezigen, maar er werd wel gewerkt. Met een nieuweling, die ook al op de vrijdag aanwezig was. Alex, welkom !

Foto: Jan Kleymans

door
Dries Willems

Agenda:

25 mei: excursie naar Vinkeveen
31 mei: A.L.V.
21 sept: open huis

Binnenste buiten.....

Nieuws van het bestuur. We hebben een definitieve oplossing voor het schoonhouden van De Buitenplaats gevonden. Hans van der Zwet is bereid dit te doen. Hij krijgt hier een vrijwilligersvergoeding voor, omdat regelmatig en goed schoonhouden nogal wat vraagt van een vrijwilliger.

Ruud en Dries zijn flink in de weer geweest met aanpassing van het Huishoudelijk Reglement en wijziging van de Statuten. Dit is onder meer nodig om taken en bevoegdheden van de diverse functionarissen binnen de Vereniging (zoals ploegbaas, coördinator houtverkoop, materiaalbeheerder en gebouwenbeheerder) vast te leggen. Op de Algemene Leden Vergadering van 31 mei leggen we het nieuwe Huishoudelijk Reglement en de Statuten ter goedkeuring voor aan de leden.

Ad heeft een berekening gemaakt van de kosten die we maken voor diverse projecten, zowel in het winter- als het zomerprogramma. Dit biedt onder meer een goede basis om in gesprek met opdrachtgevers te gaan over de financiële vergoedingen die we vragen voor onze arbeid.

Tabe, Daan, Reint, Hans en Coen hebben zich gebogen over de visie op groen. Een eerste concept van het rapport hebben we besproken. Behalve dat we doorgaan met het periodieke onderhoud van onze locaties in het buitengebied, gaan we ons de komende jaren ook richten op ontwikkeling van nieuw natuurgebied in Leidsche Rijn zelf. De visie komt terug op de ALV.

Daan en Atja zijn bezig met het vernieuwen van de website, met hulp van een extern bureau. Op de ALV zullen zij het ontwerp presenteren.

Op zaterdag 21 september, op de nationale Burendag, houden we Open Huis voor onze burens in een wijde omtrek van De Buitenplaats. We maken kennis met de burens, bouwen goede relaties op, laten zien wie we zijn en wat we doen, en vergroten zo onze naamsbekendheid. We hopen op die dag ook het informatiebord te kunnen presenteren bij de ingang van De Buitenplaats.